

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Методичні вказівки
до проведення практичних занять з курсу
«ТРЕНІНГ 2»
для студентів денної та заочної форм навчання
економічних спеціальностей

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

До друку дозволяю

проф. Романовський О.Г.

Методичні вказівки
до проведення практичних занять з курсу
«ТРЕНІНГ 2»
для студентів денної та заочної форм навчання
економічних спеціальностей

Затверджено
редакційно-видавничою
радою університету,
протокол №   від   . 201 року

Харків
НТУ «ХПІ»
2016

Методичні вказівки до проведення практичних занять з курсу:
«ТРЕНІНГ 2» для студентів денної та заочної форм навчання економічних
спеціальностей / уклад. С. В. Брік. – Х. : НТУ «ХПІ», 2016. – с.

Укладач С. В. Брік,

Рецензент

Кафедра економічного аналізу і обліку

ВСТУП

Професійна дисципліна «ТРЕНІНГ 2» є ланкою практичної підготовки студентів, яка проводиться у процесі вивчення циклу економічних дисциплін освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня "бакалавр" для студентів напряму підготовки "Облік і аудит".

Головною метою професійного тренінгу студентів напряму підготовки "Облік і аудит" є оволодіння студентами існуючими підходами до організації підприємницької діяльності, формування у них на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, професійних умінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час організації власної справи, реєстрації підприємства та планування його господарської діяльності, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо застосовувати їх в практичній діяльності, а також формування ключових професійних компетентностей з цієї діяльності.

Видання містить практичні завдання з метою закріплення теоретичних знань і придбання практичних навичок та завдання для самостійної роботи студентів з метою поглиблення знань та вмінь, а також перевірки засвоєння матеріалу курсу.

Дисципліна «ТРЕНІНГ 2» складена з метою вдосконалення методичного забезпечення практичної підготовки та самостійної роботи студентів.

Завдання на проходження тренінгу та підведення його підсумків

При проходженні тренінгу студент повинен:

1) описати юридичну основу функціонування підприємства та сформулювати його установчі документи: Статут підприємства; Засновницький договір; Протокол зборів учасників;

2) описати технологію виробництва продукції, створеної підприємством, підібрати ксерокопії статей фахових журналів, роздруковані статті з Інтернет-джерел, які пропонують бізнес-ідею та надають економічну характеристику організації виробництва відповідної продукції та системи технологій;

3) описати стратегію діяльності та плани розвитку підприємства, що передбачає складання бізнес-плану за такою структурою:

1 Резюме.

2 Опис підприємства та галузі, до якої воно відноситься:

– опис галузі народного господарства із зазначенням статистичних даних щодо її розвитку;

– характеристика місця підприємства на ринку, аналіз його конкурентних переваг.

3 Характеристика продукції, що виробляється:

– асортимент продукції, що виробляється;

– роздрібні та оптові ціни на продукцію, пропоновані підприємством, та ціни на аналогічну продукцію на ринку;

– витрати на виробництво одиниці продукції;

– величини прибутку від одиниці продукції.

4 Оцінка ринків збуту, конкурентів у галузі.

5 Виробничий план:

– опис та схематичне представлення технології виробництва;

– дані про сировину, її ціну та постачальників;

– склад обладнання, необхідного для виробництва;

- розрахунок річних витрат на виробництво, виходячи з планових показників обсягу виробництва, в т.ч.: витрат основних матеріалів; витрат допоміжних матеріалів; витрат на оплату праці; витрат на електроенергію для технологічних цілей; величини амортизаційних відрахувань; витрат на оренду приміщення;

- зведені дані для розрахунку собівартості виробленої продукції на рік;

- розрахунок виробничої собівартості одиниці кожного виду продукції;

- визначення середніх ринкових цін кожен вид продукції та оптових і роздрібних цін на продукцію даного підприємства;

- розрахунок виручки від реалізації кожного виду готової продукції;

- розрахунок прибутку від реалізації кожного виду готової продукції;

- розрахунок рентабельності кожного виду готової продукції;

6 Організаційний план:

- організаційну структуру підприємства, зображену схематично;

- штатний розклад;

7 Фінансовий план:

- прогноз витрат на виробництво продукції;

- прогноз обсягів реалізації продукції;

- баланс грошових витрат та надходжень;

За результатами проходження тренінгу студенти складають Звіт про проходження тренінгу, структура якого наведена у Додатку 1.

Звіт повинен містити:

- Щоденник про проходження тренінгу;

- розділи Звіту, наведені в Додатку 1;

- висновки та пропозиції.

СТРУКТУРА ЗВІТУ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ТРЕНІНГУ

Звіт повинен містити наступні розділи

ЧАСТИНА 1

1 Установчі документи підприємства

Основою опис юридичної основи функціонування підприємства є його установчі документи:

- Статут підприємства;
- Засновницький договір;
- Протокол зборів учасників.

2 Документи, що характеризують технологію виробництва, обрану підприємством

Опис технології виробництва продукції, що виготовляється на підприємстві, полягає у підшитті до звіту ксерокопій фахових журналів, роздруковані статті з Інтернет-джерел, які пропонують бізнес-ідею та надають економічну характеристику організації виробництва відповідної продукції та системи технологій.

3 Документи, що характеризують стратегію діяльності та плани розвитку підприємства

Опис стратегії діяльності та планів розвитку підприємства передбачає складання бізнес-плану за такою структурою:

3.1 Резюме (містить мету бізнес-плану, характеристику етапів розвитку підприємства, планові обсяги його діяльності, характеристику ринків збуту).

3.2 Опис підприємства та галузі, до якої воно відноситься. В даній частині наводиться:

– опис галузі народного господарства із зазначенням статистичних даних щодо її розвитку;

– характеристика місця підприємства на ринку, аналіз його конкурентних переваг.

3.3 Характеристика продукції, що виробляється. Необхідно вказати:

- асортимент продукції, що виробляється;
- роздрібні та оптові ціни на продукцію, пропонувані підприємством, та ціни на аналогічну продукцію на ринку;
- витрати на виробництво одиниці продукції;
- величини прибутку від одиниці продукції.

3.4 Оцінка ринків збуту, конкурентів у галузі.

3.5 Виробничий план. Дана частина Звіту повинна містити:

- опис та схематичне представлення технології виробництва;
- дані про сировину, її ціну та постачальників, зведені у таблиці:

Найменування	Ціна, грн.	Один. виміру	Підприємство-виробник

- склад обладнання, необхідного для виробництва, зведений у таблиці:

№ з/п	Найменування основних засобів	Постачальник	Кількість	Ціна, грн.	Вартість, грн.
1					
РАЗОМ:					

– розрахунок річних витрат на виробництво, виходячи з планових показників обсягу виробництва, в т.ч.:

- витрат основних матеріалів (із складанням нижче поданої таблиці за кожним видом продукції):

№ з/п	Найменування продукту	Необхідна кількість	Сума, грн.
1			
РАЗОМ:			

- витрат допоміжних матеріалів:

№ з/п	Найменування продукту	Необхідна кількість	Сума, грн.
1			
РАЗОМ:			

- витрат на оплату праці (дані витрати включають в себе основну та додаткову заробітну плату, а також відрахування на соціальні заходи – додаткова заробітна плата основних робітників приймається рівною 20% від основної заробітної плати, рівень відрахувань на заробітну плату становить 37% від суми основної та додаткової заробітної плати)

№ з/п	Статті витрат	Сума, грн.
1	2	3
1	Основна заробітна плата	
2	Додаткова заробітна плата	
3	Відрахування на соціальні заходи	
РАЗОМ:		

- витрат на електроенергію для технологічних цілей (кількість робочих днів на рік $\hat{I}$ витрати електроенергії за 1 робочий день (дані про витрати див. у таблиці нижче) і вартість 1 кВт електроенергії)

№ з/п	Найменування устаткування	Потужність, кВт/год.	Кількість	Час роботи на день, год.	Енерговитрати, кВт
1					
2					
РАЗОМ:					

- величини амортизаційних відрахувань:

№ з/п	Найменування основних засобів	Первинна вартість (грн.)	Ліквідаційна вартість (грн.)	Кількість років корисної експлуатації	Сума амортизаційних відрахувань
РАЗОМ:					

- витрат на оренду приміщення (сума орендної плати за рік = щомісячна ставка орендної плати/12 місяців)

– зведені дані для розрахунку собівартості виготовленої продукції на рік:

№ з/п	Статті витрат	Види продукції			Сума, грн.	Обґрунтування
		А	Б	В		
1	2	3	4	5	6	7
	Обсяг виробництва на рік					
1.	Сировина і матеріали					
2.	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, роботи і послуги виробничого характеру сторонніх підприємств і організацій					
3.	Паливо та енергія на технологічні цілі					
4.	Зворотні відходи					
5.	Основна заробітна плата					
6.	Додаткова заробітна плата					
7.	Відрахування на соціальне страхування					
8.	Витрати на утримання та експлуатацію устаткування					
а)	Амортизаційні відрахування на основні засоби					
б)	Експлуатаційні відрахування на основні засоби					
9.	Загальновиробничі витрати					
а)	Витрати на організацію і управління виробництвом					
б)	На опалення, освітлення, зв'язок					
в)	Транспортні витрати					
г)	На орендну плату					
д)	На охорону і протипожежну безпеку					
10.	Витрати від браку					
11.	Інші виробничі витрати					
12.	Супутня продукція					
	РАЗОМ:					

– розрахунок виробничої собівартості одиниці кожного виду продукції;

– визначення середніх ринкових цін кожен вид продукції та оптових і роздрібних цін на продукцію даного підприємства;

– розрахунок виручки від реалізації кожного виду готової продукції (обсяг реалізованої продукції $\hat{I}$ ціну продукції);

– розрахунок прибутку від реалізації кожного виду готової продукції (виручка від реалізації – собівартість готової продукції);

– розрахунок рентабельності кожного виду готової продукції, який визначається за формулою:

б)	На опалення, освітлення, зв'язок												
в)	Транспортні витрати												
г)	На орендну плату												
д)	На охорону і протипожежну безпеку												
10.	Витрати від браку												
11.	Інші виробничі витрати												
12.	Супутня продукція												
РАЗОМ:													

– прогноз обсягів реалізації продукції:

№ з/п	Вид витрат	I рік				II рік				III рік			
		квартали				квартали				квартали			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1.	Продукція А												
	– обсяг реалізації												
	– виручка від реалізації												
2.	Продукція б												
	– обсяг реалізації												
	– виручка від реалізації												
3.	Продукція В												
	– обсяг реалізації												
	– виручка від реалізації												
РАЗОМ:													

– баланс грошових витрат та надходжень:

№ з/п	Вид витрат	I рік				II рік				III рік			
		квартали				квартали				квартали			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1	Надходження від реалізації												
2	Надходження кредитних коштів												
3	Внески учасників												
4	Разом надходжень												
5	Витрати на виробництво												
6	Адміністративні витрати												
7	Витрати на збут												
8	Прибуток												
9	Разом витрат												
10	ПРИБУТОК ВЛАСНИКА												

Висновки

За результатами проходження тренінгу:

1) визначити напрями організації господарської діяльності суб'єкта господарювання;

2) оцінити можливості здійснення ефективної діяльності суб'єктом господарювання на основі розроблених планових документів.

Додатки

Містять прайслисти, аналітичні огляди, статистичні показники, використані для проведення аналізу

Список використаних літературних джерел

ЧАСТИНА 2

Звіт повинен містити наступні розділи

1. Система нормативно-правового регулювання господарських операцій з об'єктом дослідження

При ознайомленні з системою нормативно-правового регулювання господарських операцій з об'єктом дослідження необхідно:

- встановити рівні нормативно-правового регулювання господарських операцій з об'єктом дослідження;
- охарактеризувати нормативно-правові документи, що регулюють господарські операції з об'єктом дослідження, що оформлюється у вигляді таблиці:

№ з/п	Нормативно-правовий документ	Питання, що регулюються	Вплив на порядок відображення господарських операцій в обліку

- зробити висновки щодо повноти нормативно-правового регулювання здійснення господарських операцій з об'єктом дослідження та їх облікового відображення;

- описати суперечності, що виникають при застосуванні норм окремих нормативно-правових документів.

2. Система документування господарських операцій з об'єктом дослідження

При ознайомленні з особливостями системи документування господарських операцій з об'єктом дослідження необхідно:

- охарактеризувати систему документування господарських операцій з обраним об'єктом (навести зв'язок показників окремих документів, повноту розкриття у них господарських операцій з об'єктом дослідження);
- навести зразки заповнених відповідних первинних документів;
- зробити висновки про напрями удосконалення існуючої системи документування господарських операцій з обраним об'єктом.

3. Опис порядку оцінки та облікового відображення господарських операцій з об'єктом дослідження

Опис порядку оцінки та облікового відображення господарських операцій з об'єктом дослідження передбачає:

- характеристики діючого порядку оцінки відповідних об'єктів бухгалтерського обліку;
- формулювання висновків щодо адекватності застосування існуючих методів оцінки відповідних об'єктів бухгалтерського обліку;
- визначення порядку облікового відображення господарських операцій з обраним об'єктом на підставі вивчення публікацій в періодичних фахових виданнях;
- оформлення журналу реєстрації господарських операцій з об'єктом дослідження (не менше 30 проводок):

[illegible]

4. Аналіз оподаткування господарських операцій з об'єктом дослідження

Аналіз оподаткування господарських операцій з об'єктом дослідження передбачає:

- аналіз норм чинного податкового законодавства щодо оподаткування господарських операцій з об'єктом дослідження (за основними податками: податок на прибуток, податок на додану вартість, податок на доходи фізичних осіб). Здійснюється шляхом визначення податкових наслідків за кожною з типових господарських операцій у журналі реєстрації господарських операцій;
- визначення напрямів удосконалення системи бухгалтерського обліку відповідних операцій для цілей оподаткування.

5. Характеристика нетипових господарських операцій з об'єктом дослідження

Опис нетипових господарських операцій з об'єктом дослідження передбачає:

- встановлення нетипових господарських операцій, які здійснюються з обраним об'єктом,
- наведення прикладів та пропозиції щодо вирішення;
- подання зразків первинних документів, реєстрів обліку, звітності або їх фрагментів за відповідними господарськими операціями;

6. Опис порядку відображення господарських операцій з об'єктом дослідження в звітності підприємства

Опис порядку відображення господарських операцій з об'єктом дослідження в звітності підприємства передбачає:

- наведення порядку відображення зазначених вище господарських операцій в звітності підприємства з уточненням пунктів документів, що регулюють складання окремих звітних форм;
- подання зразків заповнених звітних форм щодо обраного об'єкту дослідження;

Висновки

На підставі проведеного дослідження:

- 1) оцінити організацію роботи органу державного управління та надати пропозиції щодо її удосконалення;
- 2) визначити напрями співпраці суб'єктів господарювання з досліджуваними органами державного управління.

Список використаних літературних джерел

Оформлюється відповідно до встановлених вимог та містить перелік використаних нормативно-правових документів, публікацій в практичних фахових виданнях, інших джерел інформації, використаних для роботи при проходженні тренінгу.

Навчальне видання

Методичні вказівки

до проведення практичних занять з курсу «ТРЕНІНГ 2» для студентів
денної та заочної форм навчання економічних спеціальностей

Укладач **Брік** Світлана Володимирівна

Відповідальний за випуск

Роботу рекомендував до видання М. І. Погорєлов

Редактор

План 2016 р., поз. ____/ ____

Підп. до друку _____. Формат 60 x 84 ^{1/16}. Папір офсет.

Гарнітура Таймс. Друк – ризографія. Ум. друк. арк. _____. Обл. - вид. арк. ____

Наклад 50 прим. Зам. № _____. Ціна договірна.

Видавничий центр НТУ «ХП».

Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 3657 від 24.12.2009р.

61002, Харків, вул. Фрунзе, 21

Друкарня НТУ „ХП“. 61002, Харків, вул. Фрунзе, 21.